

- Гончаренко, С. У. (2012). Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення. Рівне: Волинські обереги.
- Піддячий, В. М. (2016). Методика саморозвитку англomовної компетентності майбутнього педагога в контексті європейських орієнтирів. Молодь і ринок, 10 (141), 65–69. <https://lib.iitta.gov.ua/706073/>
- Піддячий, М.І. (2015). Навчально-виховний комплект старшокласників: соціально-професійна орієнтація. Проблеми сучасного підручника, 15, 141–149. https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=en&user=PZvfSOUAAAAJ&citation_for_view=PZvfSOUAAAAJ:Zph67rFs4hoC
- Піддячий, М.І. (2019). Сутність формування компетентностей старшокласників. Педагогічна думка, 69–72. <https://lib.iitta.gov.ua/718737/>
- Піддячий, М.І. (2020). Ключові компетентності старшокласників: організація здорового способу життя. НПУ імені МП Драгоманова, Вип. 3 К (123), 315-319. <https://lib.iitta.gov.ua/719944/>

ФОРМИ ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКОЇ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ В УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДАМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Попович Лідія,

науковий співробітник відділу економіки та управління
загальною середньою освітою
Інституту педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна.

Дослідженню проблем державно-громадської партнерської взаємодії державних органів, органів місцевого самоврядування, громади, закладів освіти та інших структур, співробітництва держави і громадськості, комунікативній парадигмі партнерської взаємодії присвячені праці: Г. Єльнікової, Л. Калініної, В. Кременя, Л. Карамушки, С. Королюк, О. Крутія, О. Онаць, І. Осадчого, Л. Паращенко, О. Пастовенського, Т. Сорочан, Б. Чижевського та інших.

Вітчизняні вчені у своїх наукових розвідках висвітлювали: теоретичні та методологічні засади освітнього партнерства в системі загальної середньої освіти (О. Топузов), (Л. Калініна); механізми соціального партнерства (Н. Лісова); організаційні механізми державно-громадського управління закладами освіти на засадах партнерства, організаційно-педагогічні та партнерські засади розвитку персоналу в опорних закладах освіти (О. Онаць); формування моделі професійної компетентності керівника закладу загальної середньої освіти як важлива складова процесу реалізації державно-громадського управління в освітній сфері (І. Саух); законодавче врегулювання участі суспільних (громадських) організацій у державно-громадському управлінні закладами загальної середньої (Чижевський Б.Г.) та інші.

Аналіз анкет, опитування керівників експериментальних закладів загальної середньої освіти Київської та Житомирської областей, практична діяльність показує, що в упровадженні державно-громадської партнерської взаємодії в управлінні закладами загальної середньої освіти наявні проблеми: ще є недостатньою партнерська взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування, громад з представниками бізнес-структур з метою розвитку бюджетної сфери, державні та громадські інтереси часто розходяться, проблемними є питання ресурсного забезпечення, керівникам закладів загальної середньої освіти вкрай необхідно одержання нових знань з нормативно-правового забезпечення для ефективного управління закладами загальної середньої освіти.

Державно-громадська партнерська взаємодія в управлінні закладами загальної середньої освіти ґрунтується на системі освітніх, управлінських, культурних, фінансово-економічних відносин учасників освітнього процесу з метою створення належних умов для вихованців. Тому в умовах співпраці учасників освітнього процесу закладів загальної середньої освіти з державними, юридичними особами, приватними підприємцями та з метою створення належних умов досягнення освітніх цілей актуальними постають проблемні питання про механізми і технології, способи і форми упровадження державно-громадської партнерської взаємодії в управлінні закладами загальної середньої освіти.

До ефективних форм організації освітнього процесу на заняттях та у позаурочний час досліджено такі форми: кооперативна форма навчання, індивідуальна, групова, фронтальна, навчання у грі, диспути, ділові імітаційні ігри, мозкові штурми тощо (Кирсенко, Сайко, Мозган, Галета, 2023).

Нами виявлено, що форми партнерської взаємодії у громадсько-державному управлінні використовуються на всіх рівнях освіти по вертикалі і горизонталі. Їх можна класифікувати за такими групами: правові, економічні, соціально-культурні, науково-педагогічні тощо.

У ході нашого дослідження ми виокремили такі форми державно-громадської партнерської взаємодії в організації науково-методичної роботи з педагогічними працівниками: засідання педагогічних рад, семінари, тренінги, робота у творчих динамічних групах, школа педагогічної майстерності, дебати, конкурси та інші.

Дослідниця О. Онаць зазначає, що «інноваційною формою роботи з педагогічними працівниками є також дистанційне навчання через мережу інтернет, сторінки в соціальних мережах, блоги, вебсторінки закладів системи післядипломної освіти, самих закладів, різних освітніх центрів тощо» (Онаць, 2022).

З партнерами державно-громадського управління, стейкхолдерами: діалоги, ділові зустрічі, консультації, спільні проекти, конференції, семінари, збори, соціальні проекти, форуми, дискусії, участь керівників закладів освіти у ініціативних творчих групах, комісіях тощо.

Також важливими у контексті дослідження і доцільними для впровадження у практику вважаємо інноваційні форми тристороннього партнерства, які вже використовуються у співпраці держави, громадськості та приватного сектора, особливо ті, які стосуються управлінських аспектів, зокрема такі:

- форсайт — це управлінсько-організаційний аспект форми державно-громадської партнерської взаємодії, який передбачає синтез планування, прогнозування, проектування та інших методів менеджменту, визначення стратегії розвитку закладу загальної середньої освіти, бачення його майбутнього;

- фандрейзинг — ресурсний аспект — зосередження зовнішніх фінансових та матеріальних ресурсів, які необхідні для реалізації цілей діяльності закладів загальної середньої освіти та партнерів і залучення різних ресурсів;

- маркетингізація — управлінський аспект — зміна принципів державно-громадського управління, контролю щодо реалізації функцій, стратегічне й поточне формування потреб та стимулювання попиту на освітні та інші послуги закладу, пропонування замовникам не тих освітніх послуг, що вже є, а тих, які хочуть споживачі, тобто уведення в практику діяльності закладу загальної середньої освіти як представника неприбуткового сектора економіки ринкових механізмів у найширшому сенсі;

- консюмеризм — зорієнтованість державної політики на громадськості як на мережеве управління — залучення у процес державно-громадського партнерського управління закладами загальної середньої освіти державних інститутів спільно з приватним та громадським сектором;

- мережеве управління — організаційний аспект — створення групи, асоціації чи іншого формування індивідуальних, групових, колективних, юридичних і приватних осіб, державних, громадських і приватних суб'єктів, які організують спільну партнерську діяльність, розробляючи конкретні напрями діяльності, стратегії, концепції, проекти чи програми (Попов, Мордовець, 2016).

Упровадження ефективних форм державно-громадської партнерської взаємодії в управлінні закладами загальної середньої освіти сприятиме не тільки підвищенню його ефективності та забезпеченню надання якісних освітніх послуг учням. Знання таких та інших інноваційних форм державно-громадського управління на засадах партнерської взаємодії необхідні керівникам закладів загальної середньої освіти і потребують висвітлення у підручнику для керівників.

Використані джерела

Кирсенко, Л. В., Сайко, Т. Ю., Мозган, С. М., Галета, О. В. (2023). Організація освітнього процесу в укритті під час повітряної тривоги у державній та приватній школах (з досвіду роботи). *Освіта та розвиток обдарованої особистості*, 3 (90), 70.

Онаць, О. М. (2022). Реалії та перспективи шкільної автономії у державно-громадському управлінні закладами освіти на засадах партнерської взаємодії. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*, 4 (87), 54–64. <https://lib.iitta.gov.ua/733812/>

Попов, О.Є., Мордовець, А.В. (2016). Обґрунтування пріоритетів державної підтримки партнерських відносин у сфері міжсекторальної взаємодії. *Економіка і організація управління*, 1 (21).